

برابرسازی فارسی واژگان پر کاربرد در دستگاه فنی و اجرایی کشور

زبان فارسی را پاس داریم

Metror.ir-JZ102-B06

گردآوری: مهندس متروور احمدرضا جعفرزاده
کارشناس متره و برآورد و آیین‌های پیمان و رسیدگی

اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بازنگری: فروردین ماه ۱۳۹۷

www.metror.ir

با خوشبختی باید گفت ما هنوز تواناییم و با همکاری هم و براساس اینکه یک ایرانی هستیم ، فارسی را پاس خواهیم داشت ، هرچند با افسوس باید گفت امروزه در نظام (دستگاه) فنی و اجرایی کشور به ویژه در نام ها ، آیین نامه ها ، بخشنامه‌ها، شیوه نامه‌ها و هتا در فهرست های بهای یکای پایه که نگاه می کنیم ، واژه های بیگانه به ویژه از تازی راه یافته را کم نمی بینیم ، که گاه چنان سهمگین وار به این دستگاه تاخته اند که نه تنها از واژه های فارسی شدهی آنها بلکه از زبان دیگر قوم های ایرانی نیز در آنها هم دریغ گردیده است و نمونه های آن ، چنان فراوان شده که گمان می رود به زودی باید در پرونده های سازمان برنامه و بودجه ، از پس تک واژه های فارسی و ایرانی گشت و نیافت .

اینک در پی پذیرش بسیار از بخش نخست تا پنجم این فهرست واژگان که بیرون از پیش بینی و اندیشهی ما بود ، ویرایش ششم آن را با بررسی واژه‌های پرکاربردتر و یافتن واژگان فارسی در بیش از ۲۰ واژه نامه فارسی از شاهنامه فردوسی گرفته ، تا نظام و فرس و دانشنامه علایی بوعلی سینا و فرهنگ دهخدا و دو جلدی معین و برهان قاطع و واژگان فارسی سره و چند کتاب دیگر از فرهنگستان ادب فارسی تا عمید و پرتو و جلالی و مصاحب و خانلری و جوشانلو و سبک شناسی استاد بهار و نوبهار و بسیار دیگر جستجو نموده و افزون شده بر نسخه پیشین (بیش از ۶۳۰ واژه پرکاربردتر) ، هم در کاربرد اکسل و هم در پی دی اف آماده و به شما ارجمندان پیشکش می‌نمایم تا دوباره همه با هم از آن بهره مند گردیم ، بلکه واژه‌های فارسی و ایرانی بیش از پیش بکاربرده شوند و این زبان به ویژه در دستگاه فنی و اجرایی و سازمان برنامه و بودجه این مرز و بوم دوباره ریشه دوانده و جانی دوباره بگیرد.

اگر کم و کاستی و نادرستی در این واژه ها یافتید ، که دور از اندیشه نیست ، آن را به ما گزارش نمایید که خرسند و سپاسگزار خواهیم بود. این کاربرد دست کم هر سال یکبار ویرایش می گردد ، پیوند تارنمایی و تازه ترین ویرایش‌ها تا بنده زنده هستم وامکانش باشد، در پیوند تارنمایی متورر ، در دسترس خواهد ماند.

ایران به اندیشه و تلاش همه‌ی ایرانیان، پاینده است ، امید است در راه پایداری و استواری ایران از هیچ کوششی دریغ نفرمایید و خود نیز این واژه های فارسی را در اندازه توان در جایگزینشان به کار ببرید ، واژه های فارسی برای به کاربردن در دسترس ما هستند ، اگر بخواهیم.

با سپاس فراوان

احمدرضا جعفرزاده

کارشناس متره برآورد و آیین پیمان ها

۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بازنگری ششم : ۲ فروردین ماه ۱۳۹۷

رایانامه :

Metror.civil@gmail.com

نام کاربری بنده در تلگرام

[@metrorir](https://www.t.me/metror)

کانال تلگرامی ما :

www.t.me/metror

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱	اُرگان	سازمان
۲	اِخلال ، اخلال	کارشکنی ، آشوب
۳	ابتکار	نوآوری
۴	ابدأ	هرگز ، هیچ‌گاه
۵	ابداع	نوآفرینی ، نوآوری
۶	ابعاد	اندازه ها ، گوشه ها ، بُعدها
۷	ابلاغ شد	دستور داده شد، فرمان رسانی شد ، پیام رسانی شد (ابلاغ شد)
۸	ابنیه	ساختمان ها، ساختمانی
۹	ابهام	پوشیدگی ، سربسته بودن
۱۰	اتاق	سراچه
۱۱	اتباع	شهروندان
۱۲	اتصال	هم بند ، پیوستگی ، پیوند ، به هم پیوستن
۱۳	اتفاق ، اتفاقی	رخداد ، پیامد ، ناگهانی
۱۴	اتفاق آرا	بیشترین دیدگاه ، همد رأی ها ، هم رأی ، یگانگی دیدگاه ها
۱۵	اجبار	به زور ، زوری
۱۶	اجتناب	پرهیز ، دوری ، گریز
۱۷	احتذار	دوری ، پرهیز
۱۸	احتراما	ارجمندانه ، با ارجمندی ، گرامیداشت ، (با احترام)
۱۹	احترامات فائقه	با بالاترین سپاس ها
۲۰	احتساب	شمردن ، شماره کرد ، شمارش ، برآورد
۲۱	احتمال	گمان ، شایده
۲۲	احتیاج	نیاز ، نیازمندی
۲۳	احتیاط	پروا ، پاییدن ، به هوش بودن ، پایشمندی
۲۴	احجام	گنج ها ، گنجایش‌ها
۲۵	احداث	بنا کردن ، ساخت و ساز ، ساختن ، بنیاد کردن ، پدید آوردن ، نوسازی
۲۶	احضار	فراخواندن ، فراخوانده شدن
۲۷	احقاق	دادگری ، دادرسی

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۲۸	احکام	دستورها ، فرمان ها
۲۹	اختراع	نوآفرینی
۳۰	اختصاراً	به کوتاهی ، کوتاه گفت
۳۱	اختلاف ، تفاوت	ناسازگاری ، ناهمسانی ، دوگانگی ، چندگانگی ، دگرسان ، ناساز ، ناهمگون
۳۲	اختلاف نظر	دیدگاه ناساز ، دیدگاه‌های ناهمگون ، دوگانگی دیدگاه ها
۳۳	اخذ کردن	گرفتن ، دریافتن
۳۴	اخطار	هشدار ، یادآوری
۳۵	اخلاق	رفتار ، خوی ها
۳۶	اخیر	تازگی ، تازه ، واپسین ، گذشته ،
۳۷	ادعا (کلیم)	فراخواست ، داوش ، (ادعا)
۳۸	ارادتمند	سرسپار ، سرسپرده
۳۹	اراده	خواست
۴۰	اراضی	زمین ها
۴۱	ارائه	پیشکش ، پیش آوری
۴۲	ارتباطات	پیوندها ، رسانش ها ، (ارتباط ها)
۴۳	ارتعاش	لرزش
۴۴	ارتفاع	بلندا ، بلندی ، بالا
۴۵	ارتقا	پیشرفت ، بالابردن ، پایه دادن ، افزایش رتبه
۴۶	ارتکاب	دست به کار شدن ، انجام
۴۷	ارجاع	فرستادن ، واگذاشت
۴۸	ارجح	برتری
۴۹	ارسال	فرستادن ، گسیل ، روانه
۵۰	ارشاد	راهنمایی
۵۱	اسامی	نام ها
۵۲	اسبق	پیش تر
۵۳	استثناء	مگرپذیر ، جدا ، سوای

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
بازیابی ، برداشت	استحصال	۵۴
آگاهی ، یادداشتن	استحضار	۵۵
نگهبانی	استحفاظ	۵۶
سزاواری	استحقاق	۵۷
کارگزینی ، کارمندگزینی	استخدام	۵۸
بیرون کشی ، برهیختن	استخراج	۵۹
پس گرفتن ، واپس داد ، پس دادن ، بازستانی	استرداد	۶۰
کناره گیری	استعفا	۶۱
آگه خواست ، واجیدن ، قیمت خواهی	استعلام	۶۲
کاربرد	استعمال	۶۳
بهره مندی ، بهره بردن ، سود بردن	استفاده	۶۴
واپرسیدن	استفسار کردن	۶۵
پیشواز ، پذیرش ، پذیراک	استقبال	۶۶
یاری ، کمک خواهی	استمداد	۶۷
پیوستگی ، همارگی	استمرار	۶۸
سرپیچی ، خودداری کردن ، سرباز زدن	استنکاف	۶۹
فرسایش ، فرسایی	استهلاک	۷۰
کرایه ای ، گاه بها ، اجاره ای	استیجاری	۷۱
زودتر ، هرچه زودتر ، باشتاب ، بسیار فرز ، کمترین زمان	اسرع وقت	۷۲
فرنودین ، دفتر ها ، نَوَرده ها ، تَزده ها ، قباله ، (دست کم بگوئیم سند ها ، استناد شده ها)	اسناد (مستندات)	۷۳
دشواری ، نادرستی	اشکال	۷۴
کم و کاستی ها	اشکالات	۷۵
ویرایش ، ویرایش ها	اصلاح ، اصلاحات	۷۶
افزایش ، افزون ، افزوده ، افزودن	اضافه	۷۷
افزوده بها ، افزون بها ، (اضافه بها)	اضافه بها	۷۸
خاموش کردن	اطفا	۷۹

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۸۰	اطفا حریق	آتش نشانی
۸۱	اطلاع رسانی	پیام رسانی ، آگاهی دادن
۸۲	اطلاعات	داده ها
۸۳	اظهار نظر	بیان دیدگاه (اظهار نظر فرمایید = دیدگاه خود را بیان فرمایید)
۸۴	اعتبار	ارزش ، استوار ، ورسنگ ، استوار ، ارج
۸۵	اعتراض	واخواهی ، واخواست
۸۶	اعتصاب	کارایست ، دست از کار کشیدن
۸۷	اعتقاد	باور ، گروه
۸۸	اعطا	واگذاری ، بخشیدن ، پیشکش ، ارزانی
۸۹	اعلام	آگاه نمودن ، بازنمود
۹۰	اعم از	اگرچه ، همانند ، از میان ، از آن دسته
۹۱	اعم از فهارس بها	همانند فهرست های بها
۹۲	اعمال	بکارگیری ، انجام
۹۳	اغلب	بیشتر ، بیشترین
۹۴	افراط	تندروی ، زیاده روی ، گزافه
۹۵	اقدام کردن	انجام دادن ، دست به کار شدن ، دست زدن
۹۶	اقلام	رده ها ، کالاها ، نمونه ها
۹۷	اکثر	بیشتر
۹۸	اکیپ	گروه ، دسته
۹۹	البته ، جداً	با این همه ، اگر چه ، به راستی ، به درستی ، همانا
۱۰۰	الحاق	پیوست
۱۰۱	الحاقیه	پیوست به پیمان ، افزایش ... (افزایش زمان و یا بهای پیمان)
۱۰۲	الزام آور (لازم ، ضروری)	بایسته ، ناگزیرانه ، ناگزیر ، ناگزیرانه ، بایدی
۱۰۳	الزامات	بایسته ها ، بایستگی ها ، نیازها ، بایدی ها
۱۰۴	امتیاز	برتری ، فردات
۱۰۵	امضاء	پاینام ، (امضا)
۱۰۶	امور	کارها ، نهادها

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱۰۷	انتخاب	گزینش ، گزینه ، سوا ، سواسازی ، جداسازی
۱۰۸	انتفاع	سودبری
۱۰۹	انحصار ، انحصاری	تک گزینه ای ، در بستگری ، یک داو ، یکتا ، تنها در دست ، (انحصار)
۱۱۰	انعقاد قرارداد	پیمان بستن ، بستن پیمان ، بستن قرارداد
۱۱۱	انقضاء	پایان یافت ، پایان زمان ارزش
۱۱۲	انواع	گونه ها ، چند گانه (اگر هم جنس باشند گونه های همسان و اگر از یک جنس نباشند گونه های ناهمسان می گوئیم)
۱۱۳	اول	نخست ، (اول)
۱۱۴	اولیه	نخستین ، ابتدایی ، (مبلغ اولیه قرارداد = مبلغ ابتدایی پیمان)
۱۱۵	اولویت	برتری ، نخش
۱۱۶	اهمیت	ارزشمند
۱۱۷	ایام	روزها
۱۱۸	ایده	انگاره ، اندیشه ، مونه
۱۱۹	ایده آل	آرمانی ، دلخواه
۱۲۰	ایجاب	پذیرفتن ، نیاز
۱۲۱	ایجاد	ساختن ، برپایی ، آفرینش ، گشایش
۱۲۲	ایمن	آبیم
۱۲۳	آرشیئتکت	دزداد ، دزداد ، (آرشیئتکت)
۱۲۴	آرشیو	بایگانی
۱۲۵	آسفالت	گژفه ، (اسفالت)
۱۲۶	آمین	چنین باد
۱۲۷	آنالیز	واکاوی ، آناکاو . (آنالیز)
۱۲۸	انتها	پایان ، فرجام ، سرانجام
۱۲۹	آیتمایز ، آیتم یابی	ردیف یابی ، همردیفی
۱۳۰	باعث	مایه ی
۱۳۱	بدین وسیله	بدین گونه
۱۳۲	بر طبق	بر پایه ی ، برابر با ، براساس ، همچون
۱۳۳	برعکس (بالعکس)	وارونه ، واژگون ، واژگونه

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱۳۴	بعد از	پس از
۱۳۵	بعدی	پسین ، پس از این
۱۳۶	بلا تکلیف	سردرگم ، بی برنامه
۱۳۷	بنفسه	به خودی خود
۱۳۸	به ازاء	بجای ، برابر
۱۳۹	به دفعات لازم	به شمار بایسته ، به هر بار که بایسته است
۱۴۰	به زعم ما	به باور ما
۱۴۱	به طور کامل	بی کم و کاست
۱۴۲	به طور کل	به یکباره
۱۴۳	به طور مشخص	به گونه‌ی ویژه
۱۴۴	به عبارت دیگر	به بیان دیگر
۱۴۵	به محض	همین که
۱۴۶	به نسبت	در سنجش ، به همان برابر
۱۴۷	به نظر (به نظر اینجانب)	دیدگاه (به دید بنده ، از دید بنده ، دیدگاه بنده) ، به نگر
۱۴۸	به واقع (در واقع)	به راستی
۱۴۹	به هر عنوان	به هر روی ، به هر نام ، بر هر برنامه
۱۵۰	بی اعتبار	بی ارزش ، بی ارج
۱۵۱	بی مورد	بیهوده ، نابجا
۱۵۲	بین المللی	جهانی ، بین کشورها ، فرامرزی
۱۵۳	پارت تایم	پاره وقت
۱۵۴	پارک	پردیس ، (پارک)
۱۵۵	پارکینگ	توقفگاه ، ایستماند ، (پارکینگ)
۱۵۶	پاساژ	تیمچه ، بازارچه
۱۵۷	پاکات	بسته ها ، بریکها
۱۵۸	پاکت	بسته ، بریک
۱۵۹	پرستیز	منش ، ستایش انگیزی
۱۶۰	پست	ایستگاه ، پایگاه ، پاسگاه

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱۶۱	تا ابد	تا همیشه ، بی پایان
۱۶۲	تا حالا	تاکنون
۱۶۳	تابع	پیرو ، پایناک
۱۶۴	تابعیت	شهروندی
۱۶۵	تابلو	نگاره ، پلمه ، تخته سیاه، (تابلو)
۱۶۶	تاجر	بازرگان
۱۶۷	تاخیر در پرداخت	دیرکرد ، پس اُفت
۱۶۸	تاخیرات	دیرکردها ، پرمگان
۱۶۹	تاخیر در کار	دیرکرد در کار ، فرغول
۱۷۰	تادیه	پرداخت ، وا گذاشت
۱۷۱	تاسف	افسوس
۱۷۲	تاسیسات	سامانه
۱۷۳	تامل	درنگ ، سکالش
۱۷۴	تامین	برآوردن ، فراهم آوری ، آماده کردن ، خرید ، فراهم کردن
۱۷۵	تامین دلیل	برهان گیری ، برهان گرفت ، آوند گیری
۱۷۶	تاور ، جرثقیل	بالابر، باربردار
۱۷۷	تایید	درستی ، آستیدن ، پذیرش ، پی بردن ، تایید
۱۷۸	تایید کرد	پذیرفت ، بازشناخت ، به درستی آن پی برد، آستید
۱۷۹	تبانى	سازش ، ساخت و پاخت
۱۸۰	تبیین	بازگفت ، بازنمود
۱۸۱	تجاری ، تجارت	بازرگانی
۱۸۲	تجدید نظر	فرجام خواهی ، بازبینی ، بازنگری ، دوباره بینی
۱۸۳	تجربه	کارآزمودگی ، ا روند
۱۸۴	تجزیه بها (آنالیز بها)	فراکاو بها ، تجزیه بها
۱۸۵	تجمعی	انباشت شده
۱۸۶	تجهیزات	آماد ، ساز و برگ
۱۸۷	تحقیق	وارسی ، پژوهش ، بررسیدن

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۱۸۸	تحکیم	استوار ، پایدار نمودن ، سفت نمودن ، استواری
۱۸۹	تحمیل	وادار ، واداشتن
۱۹۰	تحویل قطعی	پایان داد ، پایان کار ، پایان گرفت
۱۹۱	تحویل موقت	میان داد ، میان گرفت ، میان کار ، تحویل میانی
۱۹۲	تخفیف	دَهش ، پیشکش ، ارمغان ، تخفیف
۱۹۳	تدارک	آماده نمودن
۱۹۴	تدبیر	چاره ، کاردانی ، چاره جویی
۱۹۵	تدریجا	کم کم ، اندک اندک ، رفته رفته
۱۹۶	تدوین	نگارش ، گردآوری
۱۹۷	تراس	مهتابی ، ایوان ، بهار خواب
۱۹۸	ترخیص	رهایش
۱۹۹	تسطیح	هموارسازی
۲۰۰	تسهیلات	آسان کردها
۲۰۱	تشابه	همانند ، همسانی ، همانندی
۲۰۲	تشخیص	شناسایی ، بازشناخت
۲۰۳	تشریح	واشکافی ، روشن سازی ، روشن گویی
۲۰۴	تشریفات (قضایی)	آیین دادرسی ، آیین قضایی
۲۰۵	تشکر	سپاس ، سپاسگزاری
۲۰۶	تشکیل	ساختن ، پایه ریزی ، سازمان دادن
۲۰۷	تصریح	رک ، راست ، روشن (تصریح شده باشد = به روشنی بیان شده باشد)
۲۰۸	تصمیم	برآن شده ، رأی ، گزیرش
۲۰۹	تصویب	پذیرش ، برنهادن ، برنمود ، پذیره
۲۱۰	تصویب کرد	برنهاد ، برنمود
۲۱۱	تطبیق	برابر سنجی
۲۱۲	تعاریف	شناسایی ، شناسایی واژه ها
۲۱۳	تعبیه	جاسازی
۲۱۴	تعديل	تراز ، همترازی ، برابر کردن ، (تعديل)

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۲۱۵	تعديل معكوس	تراز برگردان ، تراز وارون ، (تعديل معكوس)
۲۱۶	تعريف	شناساندن ، (تعاریف = شناسایی)
۲۱۷	تعطيل	فرويش (تعطيلات = فرویشان)
۲۱۸	تعقل	خردورزی
۲۱۹	تعليق	درنگ ، آویزش ، آگش ، فروهسته ، (تعليق)
۲۲۰	تعليم	آموزش ، دانشوری
۲۲۱	تعليمات	آموزه ها ، آموزش ها
۲۲۲	تعمد	دانسته ، از دست
۲۲۳	تعمير	بازسازی ، نوسازی ، بهسازی ، نيسارش
۲۲۴	تعويض	جایگزین
۲۲۵	تعهد	پذيرش ، پايبندی ، به دوش گرفتن ، به گردن گرفتن
۲۲۶	تعيين	گزینش ، بازنمون
۲۲۷	تعيين صلاحيت	شايسته سنجی ، رده دهی ، پایه دهی
۲۲۸	تغيير	دگرش
۲۲۹	تقاضا	درخواست
۲۳۰	تقريباً	کم و بیش ، نزدیک به ، (به تقريب)
۲۳۱	تقويم	برآورد ، ارزیابی ، گاهشمار ، سالنامه
۲۳۲	تقويت	توانبخشی ، توان افزایی
۲۳۳	تكميل	بفرجام رساندن ، پايان يافته ، فرجامیدن ، کامل کردن ، پر شدن
۲۳۴	تكنيك	شگرد
۲۳۵	تلقى	برداشت ، دیدگاه
۲۳۶	تنفيذ	استوارسازی ، انجام داد
۲۳۷	توضيحات	بازنمودها ، بازگفت ها ، فرانمودها ، روشن سازی
۲۳۸	تهنيت	شادباش ، فرخنده باد
۲۳۹	تهيه	فراهم ، آماده سازی ، ساخت
۲۴۰	جبران	توخت ، بازپرداخت ، توزش ، بازسازی ، جبران
۲۴۱	جدار	دیواره
۲۴۲	جدارخارجي	دیواره بیرونی

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
زیگ ، (جدول)	جدول	۲۴۳
تاوان / جریمه‌ها	جریمه / جرائم	۲۴۴
رَمَن ، (جمع)	جمع	۲۴۵
آدینه	جمعه	۲۴۶
گروهی	جمعی	۲۴۷
کالا	جنس	۲۴۸
پاسخ	جواب	۲۴۹
بازبینی ، سیاهه واریسی . کاربرد واریسی	چک لیست	۲۵۰
پیشامد ، رخداد	حادثه	۲۵۱
برآمد ، دستاورد، ره آورد ، فرآورده ، بهره، دستامد	حاصل	۲۵۲
اکنون ، اینک ،	حال	۲۵۳
از سویی ، شگفت اینکه ، اینک آنکه	حال آنکه	۲۵۴
هتا ، تا آنجا که ، اگرچه	حتی	۲۵۵
اندازه ، گنجایش ، فراوانی ، انبوه	حجم	۲۵۶
کرانه ، مرز ، پایان (بی حد = بی پایان ، بی کرانه)	حد	۲۵۷
دست کم ، کمینه	حداقل	۲۵۸
دست بالا ، بیشینه	حداکثر	۲۵۹
گمان	حدس	۲۶۰
از میان بردن ، (حذف کرد = از میان برد) ، نابودکردن ، پاک کردن	حذف	۲۶۱
درستی انجام کار ، (حسن انجام کار)	حسن انجام کار	۲۶۲
کندن ، خاکبرداری	حفاری	۲۶۳
نگهداری ، نگهداری ، پاسداشت	حفاظت	۲۶۴
نگهداشت ، نگهدار ، پاس	حفظ	۲۶۵
روا	حق	۲۶۶
کارانه	حق ماموریت	۲۶۷
دستمزد	حقوق	۲۶۸
راستی ، درستی ، فرهود	حقیقت	۲۶۹
فرداد ، فرمان ، دستور	حکم	۲۷۰
داوری	حل اختلاف	۲۷۱
ترابری ، ترابرد ، باربری ، جابجایی	حمل (حمل و نقل)	۲۷۲
پایان ، فرجام ، سرانجام ، پایان دادن	خاتمه	۲۷۳

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۲۷۴	خاص	ویژه ، برجسته ، برگزیده
۲۷۵	خالص	سره ، ناب ، نت (واژه نت کاربرد فراوان و استاندارد ی یافته)
۲۷۶	خدشه	آسیب ، خراش
۲۷۷	خسارت	زیان ، گزند . آسیب
۲۷۸	خطر	آسیب ، بیم ، گزند
۲۷۹	خطرناک	بیمناک ، دشوار ، زیانبار
۲۸۰	خلاصه	چکیده ، کوتاه ، فشرده ، گزیده
۲۸۱	خلاصه متره	فشرده متره،(خلاصه متره)
۲۸۲	داخل	درون ، تو ، اندر
۲۸۳	دانلود	بارگیری ، دریافت ،(دانلود)
۲۸۴	دایم ، دائم	همیشگی ، همواره ، پایا
۲۸۵	در اختیار	در دست ، دردسترس
۲۸۶	در ارتباط با	درباره‌ی
۲۸۷	در این صورت ، بدین ترتیب	بدینگونه ، به این سان ، بدینسان
۲۸۸	در صورتی که	چنانچه
۲۸۹	در غیر اینصورت	وگرنه
۲۹۰	درج شده	گنجانده شده
۲۹۱	دستورالعمل	شیوه نامه ، دستورکار
۲۹۲	دعوتنامه	فراخوان ، فراخواند ، فراخوان نامه
۲۹۳	دفاتر	دفترها
۲۹۴	دفاع ، دفاعیه	پشتیبانی ، پدافند ، ایستادگی ، پاناک
۲۹۵	دفتر مرکزی	دفتر ستاد
۲۹۶	دفعات	بارها ، شمار
۲۹۷	دلیل	برهان ، آوند ، فرنود (به این دلیل = به این برهان)
۲۹۸	دوجداره	دو لایه
۲۹۹	دوره	چرخه ، (دوره)
۳۰۰	دوره تضمین	چرخه‌ی پشتیبانی ، (دوره پشتیبانی ، دوره تضمین)
۳۰۱	ذوب	گدازش (برای فلزات) ، آب شدن (برای یخ و برف)
۳۰۲	رای گیری	همه پرسی
۳۰۳	رسمی	قانونی

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۳۰۴	رعایت	پاسداشت ، پایش
۳۰۵	رفع ابهام	زدایش ، دریافتن ، (رفع ابهام)
۳۰۶	رفع نقص	بازسازی ، نوسازی ، بهسازی ، کاستی زدایی
۳۰۷	زیاد	بسیار، فراوان
۳۰۸	ژئودزی	زمین پیمایی
۳۰۹	ژئوگرافی - جغرافی	بوم شناسی ، گیاتشناسی
۳۱۰	سابقه ، ماسبق	پیشینه ، گذشته
۳۱۱	سالن	تالار
۳۱۲	سرجمع	روی هم رفته ، همبارش ، هم افزون (بخشنامه سرجمع = بخشنامه هم افزون)
۳۱۳	سرع	شتاب ، زود ، فرز
۳۱۴	صرفا	به تنهایی ، تنها ، به سادگی
۳۱۵	سریع السیر	تندرو ، بادپا
۳۱۶	سطح	تراز ، رو ، بالا، (سطح)
۳۱۷	سطح صاف و مستوی	هموار ، هامن
۳۱۸	سعادت‌مند	خوشبخت
۳۱۹	سلام	درود
۳۲۰	سوال	پرسش ، پرسیدن ، درخواست
۳۲۱	سوق	بازار
۳۲۲	سه‌م	دانگ ، بخش
۳۲۳	سهوی	ناخواسته ، نادانسته
۳۲۴	سیستم	سامانه ، دستگاه
۳۲۵	شاخص های تعدیل	شناسه های همترازی
۳۲۶	شامل	درب‌گیرنده ، درب‌گیری
۳۲۷	شرایط	سامه ها
۳۲۸	شرایط عمومی پیمان	سامه های همگانی پیمان ها ، (شرایط عمومی پیمان)
۳۲۹	شرق	خاور ، خاوران
۳۳۰	شروع	آغاز
۳۳۱	شفاهی	گفتاری ، زبانی
۳۳۲	شکایت	دادخواست ، شاوید ، شاویش
۳۳۳	شکل	ریخت ، گونه ، نگاره ، چهره ، رخساره
۳۳۴	شمول	درب‌گیری ، درب‌گیرنده

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۳۳۵	صاحب کار	کارفرما
۳۳۶	صدور	برونده ، (صادر کردن)
۳۳۷	صراحتا	به روشنی
۳۳۸	صلاحیت	شایستگی
۳۳۹	صنایع	فرآوری ، فرآورده ، صنعت‌ها، (صنایع)
۳۴۰	صنعت	پیشه ، افزار
۳۴۱	صنف	رسته
۳۴۲	صورت مجلس	انجمن نوشت ، (صورت مجلس)
۳۴۳	صورت وضعیت	کارکرد ، کارکرد ماهانه ، کارکرد سه ماهه ، (صورت وضعیت)
۳۴۴	صورت وضعیت قطعی	کارکرد پایانی ، (صورت وضعیت قطعی)
۳۴۵	صورت وضعیت ماقبل قطعی	کارکرد پیش پایانی ، کارکرد پیش از قطعی
۳۴۶	صورت وضعیت موقت	کارکرد میانی، (صورت وضعیت موقت)
۳۴۷	صور تجلسه	نشست نامه ، پیشنویس ، (صور تجلسه)
۳۴۸	صور تحساب	پرداخت نامه ، سیاهه
۳۴۹	ضابطه	بخشنامه ، روش اجرا ، فراریز
۳۵۰	ضخامت	کلفتی ، (ضخامت)
۳۵۱	ضرب المثل	زبانزد ، (مَثَل)
۳۵۲	ضرر	زیان
۳۵۳	ضرس قاطع	به درستی ، بی برو برگرد ، بی گفتگو
۳۵۴	ضریب	درانگار ، نرخ ، (ضریب)
۳۵۵	ضعیف	سست ، ناتوان ، کم توان ، کم نیرو
۳۵۶	ضمانت نامه	گروبی ، پایندنامه ، پشتوانه ، (ضمانت نامه)
۳۵۷	ضوابط فنی	روش های اجرایی ، بند فند ، آیین نامه‌ها
۳۵۸	طبقه	اشکوب ، چینه ، دسته ، رده
۳۵۹	طبقه بندی	دسته بندی ، رده بندی ، (طبقه بندی)
۳۶۰	طرح	برنامه ، گستره ، پیشنهاد
۳۶۱	طرفین پیمان	دو سوی پیمان
۳۶۲	طریق	روش ، راه ، شیوه ، روند
۳۶۳	طول	درازا ، راستا ، درازی ، درازه ، درازنا (در طول = در راستا) ، کش
۳۶۴	طول جغرافیایی	پهناک
۳۶۵	طول دادن	کش دادن

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۳۶۶	طول کشید	به درازا کشید ، دیرشد
۳۶۷	ظرفیت مجاز	توان همزمان
۳۶۸	عابر	رهگذر
۳۶۹	عاری	بدون ، بی بهره ، برهنه ، برکنار
۳۷۰	عالی	بسیار خوب ، بلند پایه ، والا ، ارجمند ، برجسته ، برسو
۳۷۱	عاقل	خردمند ، دانشمند
۳۷۲	عامل	گزینه ، ردیف
۳۷۳	عبارت است از	شامل
۳۷۴	عبث	بیهوده ، بی ارزش ، پوچ ، گزاف
۳۷۵	عدم قصور	بی گناهی ، کوتاهی نکردن
۳۷۶	عذر	پوزش
۳۷۷	عرض	پهنا
۳۷۸	عرف (عُرف)	روال ، پذیرفته شده
۳۷۹	عرف کرد	روال نمود ، نهادینه کرد
۳۸۰	عشق	شیدایی
۳۸۱	عضو	هموند ، اندام ، کاربر
۳۸۲	عکس	فرتور ، نگاره
۳۸۳	عمران	آبادانی
۳۸۴	عمق	ژرفا ، گودی
۳۸۵	عمل و عکس العمل	کنش و واکنش
۳۸۶	عملکرد	کارکرد
۳۸۷	عملیات	کار ، کارها ، (عملیات)
۳۸۸	عودت	پس فرستادن ، بازگردانی
۳۸۹	عهده	دوش ، بردوش ، (عهده)
۳۹۰	غرامت	تاوان
۳۹۱	غرب	باختر ، باختران
۳۹۲	غفلت	لغزش ، ناآگاهی ، فراموشکاری
۳۹۳	غلط	نادرست ، لغزش
۳۹۴	غیر	دگر ، نا ، بی ، جدا ، مگر ، بجز
۳۹۵	غیرفعال	بی کنش
۳۹۶	غیرفعال کردن	از کار انداختن

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۳۹۷	غیرقابل جبران	تاوان ناپذیر ، توزش ناپذیر
۳۹۸	فاقد	بدون ، بی ، نادار ، نبود، بی بهره
۳۹۹	فاقد اعتبار	بدون ارزش ، بی ارزش ، ارزشی نداشتن ، بیواریه
۴۰۰	فایده	سود ، بهره
۴۰۱	فتوکپی	بازرخش
۴۰۲	فراغت	آسایش
۴۰۳	فرض ، پیش فرض	انگاره ، انگاشتن ، پنداشت ، گمان
۴۰۴	فرضاً	اگرچه ، گرچه ، به گمان ، به انگار
۴۰۵	فرم ، فرمت ، فایل	کاربرگ
۴۰۶	فرمول	سانیز ، نمودک ، انگارش
۴۰۷	فسخ	به هم خوردن
۴۰۸	فصل	گروه ، دسته ، (فصل)
۴۰۹	فکر	اندیشه
۴۱۰	فلزات	توپال ها
۴۱۱	فعالیت	ردیف کاری ، کوشش ، تلاش
۴۱۲	فن ، فنون	فند ، فندها (فن ، فن ها)
۴۱۳	فواصل	مسیرها
۴۱۴	فوریت	بی درنگ ، بی درنگی
۴۱۵	فوق	بالا ، فراز
۴۱۶	فونداسیون	شالوده
۴۱۷	فهارس بها	دفترچه های بها
۴۱۸	فهرست بهای تاسیسات	فهرست بهای سامانه‌ها
۴۱۹	قابل	شایان ، درخور، توانا
۴۲۰	قابل تامل	شایان درنگ، درخور توجه
۴۲۱	قابل تطبیق	شایان سنجش ، شایان برابری ، درخور برابری
۴۲۲	قابل توجه	شایان نگر، (شایان توجه)
۴۲۳	قابل جبران	تاوان پذیر ، توزش پذیر
۴۲۴	قابل قسمت	بخش پذیر
۴۲۵	قاطع	بی چون و چرا ، بُرا
۴۲۶	قائم	ایستاده
۴۲۷	قبل	پیش

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۴۲۸	قبول	پذیرش شده ، پذیرفته
۴۲۹	قدیم	پارینه ، دیرین ، (قدیم)
۴۳۰	قرار	گونه
۴۳۱	قشر	لایه ، پوسته ، رویه
۴۳۲	قصور	کوتاهی
۴۳۳	قطعات	سازه ها ، تکه ها ، بریده ها ، برش شده ها
۴۳۴	قطعی	پایانی ، انجامین ، سد در سد
۴۳۵	قنات	کاریز ، (قنات)
۴۳۶	قوا	نیروها
۴۳۷	قیمت جدید	بهای تازه ، بهای کار تازه ، (قیمت جدید)
۴۳۸	قیمت واحد	بهای یکا ، بهای هر یکا
۴۳۹	کار جدید	کار تازه ، کاره نو
۴۴۰	کارهای جدید	کارهای تازه ، کارهای نو
۴۴۱	کتبی	نوشتاری
۴۴۲	کثیر	انبوه ، فراوان ، بسیار ، پرشمار ، چند
۴۴۳	کثیرالانتشار	پر شمارگان
۴۴۴	کد عامل	شناسه زیرردیف (کاربرد این واژه در تجزیه بهاست)
۴۴۵	کسربها	کاهش بها
۴۴۶	کسورات	کم کردها ، کاهش های بها ، بدهی ها ، (کسور)
۴۴۷	کفایت ، تکافو	بسند
۴۴۸	کمی و کیفی (کمیت و کیفیت)	اندازه و چگونگی
۴۴۹	کمد	اشکاف ، گنجه
۴۵۰	کمیسیون	کارگروه
۴۵۱	کن لم یکن شده	از ارزش افتاده ، بی ارزش گردیده ، بی اثر
۴۵۲	کوئری	درخواست
۴۵۳	گالوانیزه	آبکاری شده ، (گالوانیزه)
۴۵۴	لایحه تاخیرات و ادعا (Claim)	فراخواست ، دیر کردها و داوش نامه (تاخیرات و ادعا ، کلیم)
۴۵۵	لباس	جامه ، رخت
۴۵۶	لذا	بنابراین ، از این رو ، چونکه ، زیرا
۴۵۷	لطفاً	خواهشمند است
۴۵۸	لغاز	گوشوار

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۴۵۹	لغایت	تا
۴۶۰	لغت	واژه
۴۶۱	لغو	بر هم خوردن ، برهم زدن . شکستن
۴۶۲	لیسانس	کارشناسی
۴۶۳	لیست	فهرست ، سیاهه
۴۶۴	مابه التفاوت	دگرمانی بها ، تفاوت بها
۴۶۵	مات	تار
۴۶۶	مادام	تا زمانی که
۴۶۷	ماهیت	سرشت
۴۶۸	مایل	أریب ، کج
۴۶۹	مایوس	ناامید ، دلسرد ، سرخورده
۴۷۰	مبارک	خجسته ، گرمی ، همایون ، پدram
۴۷۱	مبانی	بنیادها ، پایه‌ها ، نهادها
۴۷۲	مبلغ	بها ، ارزش
۴۷۳	مبلغ تجمعی	بهای انباشت شده ، بهای روی هم ، بهای کل
۴۷۴	مبنا	پایه ، اساس ، بنیاد
۴۷۵	متبحر	زبردست ، چیره دست
۴۷۶	متخصص	کارشناس ، کارآزموده
۴۷۷	متخصصین	کارشناسان
۴۷۸	متداول	روالمنند ، روالمند ، به روال
۴۷۹	متروور	متروور ، کارشناس مترو و برآورد و آیین پیمان ، برآورد کننده
۴۸۰	متعارف	روال شده
۴۸۱	متعدد	بی شمار ، چند ، فراوان
۴۸۲	متقاضی ، مایل	خواهان ، درخواست کننده
۴۸۳	مقاطع	همبُر ، همگذر
۴۸۴	متمم	پایانی ، فرجامین ، قرارداد تمام کننده، (متمم)
۴۸۵	متناسب	درخور ، فراخور ، جور ، بهترین
۴۸۶	متوسط	میانه ، میانی ، میانگین
۴۸۷	مثال	نمونه ، یک یا چند نمونه
۴۸۸	مثل	مانند ، همانند ، بسان
۴۸۹	مثلاً (مثلاً)	برای نمونه

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
سه گوش، لچک	مثلث	۴۹۰
لچکی	مثلثی	۴۹۱
دوباره ، چند باره	مجدد ، مجدداً	۴۹۲
کارآموده ، ورزیده	مجرب	۴۹۳
کاردار ، پیمانکار	مجری	۴۹۴
جدا از هم ، سوا	مجزا ، مستقل	۴۹۵
انجمن (مجمع تشخیص مصلحت نظام = انجمن بزرگان بایسته شناس کشور)	مجمع	۴۹۶
با هم ، روی هم رفته	مجموع (مجموعاً ، در مجموع)	۴۹۷
گروه ، گردآمده ، انبوهه	مجموعه	۴۹۸
پروانه ، پذیرش ، پذیرشنامه ، رواید ، دستور	مجوز (پرمیت)	۴۹۹
برآورد ، رایانش ، سنجش ، شمارش ، اندازه گیری	محاسبه	۵۰۰
کوژ	محدب	۵۰۱
گستره ، چارچوب ، در یک کرانه ، در یک دامنه	محدوده	۵۰۲
برونداد ، فرآورده ، بازده ، ساخته ، (محصول)	محصول	۵۰۳
دفترخانه ، نسکخانه	محضر (دفتر اسناد رسمی)	۵۰۴
پیوندگاه ، هم بندگاه ، جای ، جایگاه	محل اتصال	۵۰۵
جای نوشتن	محل درج	۵۰۶
پهنه ، جایگاه ، محوطه	محوطه	۵۰۷
زمان ، گاه ، هنگام	مدت	۵۰۸
دیرباز ، دیرزمان ، دیرگاه ، چند گاهی	مدت طولانی (مدت مدید)	۵۰۹
خاک شده ، گوران	مدفون	۵۱۰
گردانش ، سرپرستی ، گرداندن ، (مدیریت)	مدیریت	۵۱۱
گفتگو ، گفت و شنود ، گفت و گدار	مذاکره	۵۱۲
چگونگی ، پایه‌ها	مراتب	۵۱۳
زد و خورد ، ستیز ، کشمکش	مرافعه	۵۱۴
وابسته	مربوط	۵۱۵
بلند	مرتفع	۵۱۶
گام ، خوان ، پله	مرحله	۵۱۷
داور دو سویه ، دادگر ، داور ، دادمنش	مرضی الطرفین	۵۱۸
آمیخته ، آمیژه	مرکب	۵۱۹
بازسازی ، نوسازی ، بهسازی	مرمت ، تعمیر	۵۲۰

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۵۲۱	مزایده	ارزش رایی، افزون گری ، (مزایده)
۵۲۲	مسافت ، فاصله	بازه راه ، درازای راه ، طول راه
۵۲۳	مسائل	پرسش ها ، پیش آمدها ، دشواری ها
۵۲۴	مستثنی	سوا ، بجز، مگرپذیر
۵۲۵	مستدل	فرنوده ، با برهان ، آونده
۵۲۶	مستمر	پیوسته ، همیشگی ، پایا
۵۲۷	مسطح	تخت ، پهن ، یکدست ، هموار
۵۲۸	مسلح	آرمه (مانند بتن آرمه بجای بتن مسلح)
۵۲۹	مسن (مُسن)	سالخورده ، سالمند
۵۳۰	مسئول	کارگزار ، سرپرست ، پاسخگو
۵۳۱	مسئول فنی	سرپرست فند ، سرپرست فنی
۵۳۲	مسئولیت	بر دوش گیری ، پذیرش
۵۳۳	مشابه	همانند ، همسان ، همگون
۵۳۴	مشاور	رایزن ، هم سِگال ، (مشاور)
۵۳۵	مشخصات	ویژگی ها ، شناسه ها
۵۳۶	مشروط	سامه بر ، اما و اگر ، (به شرط)
۵۳۷	مشکل	سختی ، کمبود ، دشواری
۵۳۸	مشمول پرداخت	دربرپرداخت
۵۳۹	مصالح	ساختمایه ها ، (مصالح)
۵۴۰	مصرف	به کاربردن ، گسارش
۵۴۱	مصرفی	به کاربردنی ها ، نابازیافت ، کاری ، به کاربرده شده ، گسارشی
۵۴۲	مصوبه	برنهاده ، (تصویب شده)
۵۴۳	مطالب	جُستار
۵۴۴	مطالبات	بستانکاری ها
۵۴۵	مطالبه	دادخواست ، درخواست
۵۴۶	مطلب	نوشتار ، نوشته
۵۴۷	مطلوب	شایسته ، پسندیده، دل پذیر
۵۴۸	معادل	برابر ، یکسان
۵۴۹	معافیت	بخشودگی
۵۵۰	معامله	داد و ستد ، خرید و فروش ، سوداگری
۵۵۱	معاونت	همیاری ، دستیار ، جانشین

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

ردیف	واژه بیگانه	واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین
۵۵۲	معدنی	کانی ، (معدنی)
۵۵۳	معروف	سرشناس ، نامی ، نامدار
۵۵۴	معروفیت	آوازه ، سرشناسی
۵۵۵	معماری	آبادگری ، مهرازی ، دز دادی
۵۵۶	معمول فرماید	روال دارید ، رویه سازید
۵۵۷	معنی ، معنا	معنا ، آرش
۵۵۸	معیوب	آسیب دیده ، خراب
۵۵۹	مقاطعہ کار	پیمانکار
۵۶۰	مقاومت	توان ، تاب ، نیرو
۵۶۱	مقایسه	همسنجی ، برابری
۵۶۲	مقدار	اندازه ، (مقادیر = اندازه ها)
۵۶۳	مقدمه	پیشگفتار ، دیباچه
۵۶۴	مقرر	برنهاد ، فرموده ، دستوری ، قرار گذاشته شده
۵۶۵	مقرر شد ، تصمیم گرفته شد	گزیرش شد ، بر آن شد
۵۶۶	مقعر	کاو
۵۶۷	ملاک پرداخت قرار گیرد	مایه‌ی پرداخت شود
۵۶۸	ملزم	ناچار ، وادار ، ناگزیر
۵۶۹	ممانعت	پیشگیری ، جلوگیری
۵۷۰	ممنوع	بازداشتن ، بازداشته شده ، بدون دسترسی
۵۷۱	مناسب و متناسب	شایسته و بجا ، بهتر
۵۷۲	مناقصه	ارزش کنی ، کاهشگری ، (مناقصه)
۵۷۳	مناقصه گر	نامزد ، خواستار ، داوخواه ، (مناقصه گر)
۵۷۴	مناقصه گزار	داوگر ، کارگزار ، (مناقصه گزار)
۵۷۵	منبع (منبع) ، مرجع	بن مایه ، سرچشمه
۵۷۶	منحنی	خم ، کج ، کمان ، کمانی
۵۷۷	منضم (منضم)	پیوست ، پیوست شده
۵۷۸	منطبق	برابر ، همسو ، یکسان
۵۷۹	منطقه	بخش ، سرزمین ، برزن ، سامان ، سیر (مانند گرمسیر ، سردسیر) ، (منطقه)
۵۸۰	منطقه آزاد	آزادگاه
۵۸۱	منظر (منظر)	دیدگاه
۵۸۲	منظور نشده باشد	در برآورد نیامده باشد ، برآورد نشده باشد

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
بازتاب داد	منعکس کرد	۵۸۳
دسترسی (مانند راه های دسترسی بجای جاده های مواصلاتی)	مواصلاتی	۵۸۴
کارآ ، کارآمد ، کارساز	موثر	۵۸۵
پیش نیازها ، مایه‌ی	موجبات	۵۸۶
دلخواه	مورد نظر ، مدنظر	۵۸۷
بایسته ، درخواستی ، خواسته شده ، درخواست شده	مورد نیاز	۵۸۸
نهاده‌ها	موسسات	۵۸۹
برنام ، فرنام، (موضوع)	موضوع	۵۹۰
جایگاه ، ایستار	موقعیت	۵۹۱
کاردانی ، ورزیدگی	مهارت	۵۹۲
مهراز ، (مهندس)	مهندس	۵۹۳
ترازینهی میانی ، (نصاب متوسط)	نصاب متوسط	۵۹۴
ترازینهی داد و ستدهای دولتی ، نصاب	نصاب معاملات دولتی	۵۹۵
ناسره ، ناویژه	ناخالص	۵۹۶
برآمده از ، به سبب	ناشی از	۵۹۷
ناظر ستاد ، بازرس برسو ، نظارت برسو،(ناظر عالییه)	ناظر عالییه	۵۹۸
بازرس کارگاهی / نظارت کارگاهی	ناظر مقیم / نظارت مقیم	۵۹۹
گنگ ، بی چم	نامفهوم	۶۰۰
برآمد ، پیامد ، سرانجام ، فرجام ، ره آورد	نتیجه	۶۰۱
روش ، شیوه	نحوه	۶۰۲
برابریا ، در برابر	نسبت به	۶۰۳
رونوشت ، نگارش ، ویرایش ، چاپ	نسخه	۶۰۴
برگرفته	نشأت گرفته	۶۰۵
روش های اجرایی و شیوه نامه های سازمان برنامه	نشریات سازمان مدیریت	۶۰۶
ترازینه ، تزار بایسته	نصاب (نصاب)	۶۰۷
افرازش ، افراشتن ، پیاده سازی	نصب (نصب)	۶۰۸
نیم ، یک دوم	نصف (نصف)	۶۰۹
دستگاه ، سامان ، کشور ، سازمان ، دیوان	نظام	۶۱۰
دستگاه فنی و اجرایی	نظام فنی و اجرایی	۶۱۱
گمان ، دیدگاه ، نگر (به گمان ، در نگر)	نظر (به نظر ، در نظر)	۶۱۲
مانند ، همسان	نظیر	۶۱۳

برابرسازی فارسی (ایرانی) واژگان در دستگاه فنی و اجرایی کشور (ویرایش ۰۶)

واژه فارسی ، فارسی شده یا جایگزین	واژه بیگانه	ردیف
نشت ، رخنه	نفوذ	۶۱۴
جاها ، خجک ها ، میانه ها ، نقطه ها ، منطقه ها	نقاط ، مناطق	۶۱۵
خرابی ، کاستی ، نادرستی ، کمبود	نقص	۶۱۶
شکست ، گسیختن ، سرپیچی	نقض	۶۱۷
بازگفت ، گفتاورد	نقل قول	۶۱۸
کاستی ها	نواقص	۶۱۹
گونه	نوع	۶۲۰
بیکران،پایان ، برجام	نهایت	۶۲۱
پایانی	نهایی	۶۲۲
یکا ، یکتا ، یکان	واحد	۶۲۳
بی گمان	واقِعاً	۶۲۴
رویداد ، رخداد	واقعه	۶۲۵
گرویی ، پشتوانه	وثیقه	۶۲۶
ابزارهای رسانی	وسایل ارتباطی	۶۲۷
افزارها ، چیلان افزار ، چفت و بست	وسیله و یراق آلات	۶۲۸
دریافت ، رسید ، به دست آوردن	وصول	۶۲۹
روال ، روا ساخت	وضع	۶۳۰
دادگزار ، (وکیل)	وکیل	۶۳۱
آرمان ، انگیزه ، آماج ، (هدف)	هدف	۶۳۲
کوشش ، تلاش ، کوشیدن	همت	۶۳۳
اگر فارسی این واژه ها به یادمان نیامد آنها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : طلب ها (بجای مطالبات) ، ماشین ها (بجای ماشین آلات) ، محصول ها (بجای محصولات) ، سند ها (بجای اسناد) ، جریمه ها (بجای جرائم) ، کسرشدنی ها (کسورات)	ی - جمع شکسته	۶۳۴
این واژه ها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : قانون ها (بجای قوانین) ، مهندسان (بجای مهندسین)	ی -جمع با "ین"	۶۳۵
این واژه ها را دست کم فارسی گونه بیان کنیم مانند : به صراحت (بجای صراحتاً) ، به روال کامل (بجای کاملاً) ، به احتمال فراوان (بجای احتمالاً) ، به واقع (بجای واقعاً) ، از روی اخلاق (بجای اخلاقاً)	ی -واژه های تنوین دار	۶۳۶